

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti vrst & Din 2.—, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati peti vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Rnatijska ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101, Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NOVA AKCIJA MUSSOLINIJA

Na sestanku z angleškim zunanjim ministrom namerava staviti nove predloge, ki zagovarjajo nemško stališče

London, 3. jan. r. Angleški tisk si še vedno ni na jasnem, kakšen namen naj ima jutrišnji sestanek med zunanjim ministrom Simonom in predsednikom italijanske vlade Mussolinijem. Nihče ne ve zanesljivo, ali bodo razgovori, na katere je povabil Mussolini Simona, samo informativnega značaja, ali pa namerava Mussolini, kakor zatrjuje italijanski tisk, staviti zopet nove predloge.

Rimski dopisnik »Daily Telegrapha« poroča, da je po mnenju italijanskih krogov izročitev francoske spomenice v Berlinu ustvarila docela nov položaj in da je treba temu primerno povesti novo akcijo. Mussolini je po informacijah dopisnika pripravljen zastaviti v Berlinu ves svoj vpliv v tem pravcu, da bi postala Nemčija bolj popustljiva napram Franciji.

Ne glede na to, pa namerava Mussolini, kakor zatrjuje informator »Daily Telegrapha«, staviti angleškemu zunanjemu ministru obširne predloge glede reforme Društva narodov. Po informacijah lista predlaga Mussolini naslednje:

1. Popolna ločitev versailleske mirovne pogodbe od pakta Društva narodov.
2. Obnova sveta Društva narodov na širši osnovi.
3. Sprememba člena 10. pakta Društva narodov, ki jamči nedotakljivost meja vsake v Društvu narodov vključene države.
4. Sprememba cele vrste drugih členov pakta Društva narodov, ki je bila do sedaj nemogoča.
5. Revizija sistema enakopravnosti velikih in malih držav.
6. Poenostavljenje vsega postopka v Društvu narodov.
7. Uvedba določb, po katerih bi mogle

države, kakor je n. pr. Italija, ki trpe pomanjkanje surovin, neovirano dobavljati surovine v miru in vojni po zmernih cenah.

»Daily Telegraph« poroča dalje, da bo Mussolini razpravljati s Simonom tudi o ukrepih za ohranjanje neodvisnosti Avstrije.

Zunanje politični dopisnik »Daily Expressa« pa poroča, da bo Mussolini znova predlagal sklicanje konference štirih vellesil, to je Anglije, Francije, Nemčije in Italije, ki naj bi sestavila načrt razorožitvene konference, katerega bi potem enostavno oktroirali manjšim državam.

List poroča dalje, da bo zunanji minister Simon na povratku iz Rima ostal par dni v Parizu, da informira francosko vlado o svojih razgovorih z Mussolinijem ter da izve za mnenje francoskih krogov. Mussolini s svoje strani bo istočasno stopil v stike z nem. kancelarjem Hitlerjem, da tudi njega pouči o svojih razgovorih s Simonom in o dogovorjenih predlogih.

»News Chronicle« poroča v zvezi s tem iz Berlina, da bi tam zelo pozdravili obisk angleškega zunanjega ministra Simona, ker so prepričani, da bi mogel tak obisk in osebna izmenjava misli v marsikaterem pogledu premostiti prepad med Francijo in Nemčijo. List smatra, da zato ni izključeno, da se bo zunan. minister Simon na povratku iz Rima napotil tudi v Berlin.

Mussolini zagovarja oborožitev Nemčije

Pariz, 3. januarja. AA. Dopisnik pariskega »Matina« poroča iz Rima: Italijanski politični krogi mislijo, da se Mussolini na svojem sestanku s sirom Johnom ne bo omejil samo na to, da bi z njim razpravljali o splošnih medna-

rodnih problemih, temveč namerava predložiti britanskemu zunanjemu ministru nekatere konkretne predloge, zlasti glede razorožitve. Mussolini bo, kakor pravi dopisnik, zastopal glede razorožitve isto tezo, ki jo Italija zagovarja že leto dni na mednarodnih konferencah. Je s to razliko, da bo ta teza še bolj orijentirana v smer nemških zahtev. Rim smatra, da je v okoliščinah, v katerih je danes Evropa, razorožitev nemogoča in da bi bil najboljši način za ozdravljenje bolnega mednarodnega položaja ta, da bi se Nemčiji dal neki prestiž v vprašanju kontrole nad oboroževanjem. Za ceno mednarodne sprave, zaključuje dopisnik »Matina«, hoče Italija tako rekoč odstaviti z dnevnega reda samo vprašanje razorožitve in je pripravljena po drugi strani pristati na to, da se Nemčiji dovolijo ponovna oborožba.

Pariz, 3. januarja. AA. Listi komentirajo politični položaj, nastal s sestankom med Simonom in Mussolinijem. Vsi naglašajo veliki pomen teh razgovorov ter v zvezi s tem poudarjajo, da francoska spomenica, ki jo je poslanik Poncet izročil v Berlinu, še ni zbudila nikakih nemških komentarjev razen glosa ugotovitve, da je sestavljena v spravljivem tonu.

»Excelsior« domneva, da bosta skušala Mussolini in Simon najti kompromis med francosko in nemško tezo, in pravi: Nikakoli skrivnostni, da bi se nekateri angleški in italijanski politiki vdači v takšno rešitev problemov, ki bi uovoliila Nemčiji, da znatno zviša oborožbo, ki ji jo dovoljujejo določila mirovne pogodbe. Toda francoska vlada je rajši preprečila požar kakor pa da bi ga morala potem gasiti.

Kriza belgijske vlade

Bruselj, 3. januarja. r. Docela nepričakovano je prišlo do krize v vladi. Nekateri ministri so opirajoč se na zahteve flamskih poslancev zahtevali, da se zopet nastavi v državni službi 80 uradnikov, ki so bili po vojni odpušteni, ker so vršili službo za časa nemške okupacije. Minister za narodno obrambo se je tej zahtevi odločno uprl in zagrozil z ostavko. Njegovega stališča se je pridružil še več drugih članov vlade, tako da je nastala v vladi velika razdvojenost. Ministrski predsednik si zamenja prizadeva zglediti spor. Končno odločitev je pričakovati jutri popoldne, ko se sestane ministrski svet, da razpravlja samo o tej zadevi.

Zasedanje ameriškega kongresa

Washington, 3. jan. r. Danes se sestane 73. ameriški kongres k rednemu zasedanju. Predsednik Roosevelt bo pri tej priliki nastopil na kongres poslanico v kateri bo zahteval, da se dosledno izvajajo smernice njegove gospodarske politike. Glede na to, da vrši Roosevelt že šest mesecev gospodarsko diktaturo in je njegov ugled in zaupanje ki ga uživa v široki javnosti zelo velik, ni pričakovati, da bi se kongres razvil proti njemu. V torek bo Roosevelt poslal kongresu drugo poslanico, o kateri bo razvil svoj program v pogledu zakonodaje ki jo zahteva ukinitve prohibicije.

Gosta londonska megla

London, 3. januarja. AA. Včeraj je ležala nad Londonom tako gosta megla, kakor je ne pomnijo že dolgo let. Zaradi megle je trpel predvsem promet, razen vodnega, ki se je razvijal normalno. Zaradi goste megle se je včeraj pripetilo več smrtnih nesreč. Ponekod je moral promet popolnoma počivati. Le v nekaterih predmestjih je bilo nekaj časa nekoliko jasneje.

Italijanska iredenta na Malti

Rim, 3. januarja. AA. Z Malte poročajo, da je nacionalistični organ »Echo di Malta« izdal proglas maltskih nacionalističnih prvakov. Ki ostro obsodijo britsko upravo in poziva maltski narod, naj vztraja v svoji narodnosti in katoliški zavesti.

Skrčenje bolgarskega prebivalstva

Sofija, 3. januarja. AA. Po podatkih glavne direkcije za statistiko je lani v prvih 10 mesecih število rojstev nazadovalo za 12.456, število smrtnih primerov pa naraslo na 5.930. Tako se je prebivalstvo Bolgarie v teh 10 mesecih v primeri s prebivalstvom l. 1932. zmanjšalo za 18.386 oseb.

Hitlerjev novoletni manifest

Berlin, 3. jan. s. Adolf Hitler je izdal obširen novoletni proglas, v katerem pravi med drugim, da je 13 let s skrajnim fanatizmom zastopal tezo, da se v nemškem leksikonu ne sme najti beseda »kapitulacija«. Zmerom je še boljše biti častno uničen, kot pa prostovoljno se vdati sovražniku. Kar se je v nedavnih mesecih zgodilo v Nemčiji, je izprememba tako čudovite vsebine in izmere, da je poznejše generacije najbrže ne bodo mogle v celoti doumeti. Narodno-socialistično načelo vodstva je zmagovalo nad nesposobnostjo parlamentarizma. Seveda je treba desetletja dolge vzgoje, preden bo ta nova misel popolnoma prežela javno življenje v Nemčiji. Hitler na-

vaja nato uspehe narodno-socialistične vlade, pobijanje korupcije, oprostitve gospodarstva parazitov, oživilje zaupanja gospodarstva v politično vodstvo naroda ter znižanje brezposelnosti. S tem, da smo uničili centrum, nismo vrnili samo tisočev duhovnikov cerkvi, temveč smo obenem spreobrnili na milijone poštenih ljudi, da imajo zopet zaupanje v duhovnike. Nemški tisk smo dvignili iz globin razdiralnega dela v ustanovo za vzgojo nemškega naroda. Narodno-socialistični boj za nemški narod ne stremi za nobenim drugim ciljem, kot za tem, da vrne narodu čast in enakopravnost in da se zmanjša prelivanje krvi v bodoče.

Komunistične demonstracije v Sofiji

Sofija, 3. januarja s. Na novoletni svečanosti v mestnem kazinu, ki so jo priredili slaščičarji, je prišlo ponoči do krvavih spopadov med policijo, ki so zahtevali tudi smrtne žrtve. Prireditelji, med katerimi je bilo mnogo komunističnih elementov, so imeli kljub policijski prepovedi protidržavne nagovore, tako da je končno posegla vmes policija in zahtevala v teku 15 minut izpraznitev dvorane. Kot odgovor na to povelje so začeli komunisti rezati telefonske žice, da bi s tem preprečili priključenje ojačenja. Hkrati pa so napadli navzočo policijo s stoli, steklenicami in tudi z revolverji. Na ta napad je tudi policija odgovorila z orožjem. Bitka v dvorani je izvala splošno paniko in mnogo obiskovalcev je pognjeno skozi okna na prosto, kjer pa se je streljanje še nadaljevalo. Prebivalstvo okoliških ulic je bilo zelo razburjeno. Šele po dolgotrajnih bojih je policija obvladala situacijo. Pri spopadih pa je bil en komunist ubit, mnogo pa hudo ranjenih, prav tako pa je imela tudi policija več ranjencev.

Ogenj v pariškem zooskem vrtu

Pariz, 3. januarja. AA. Preteklo noč je nenadoma nastal ogenj v zooskem vrtu v Vincenskem gozdu blizu Pariza. Pri tem je več slonov, ki predstavljajo glavno bogastvo Vincenskega zooskega vrta, živih zgorelo. Čuvarji vrta pripovedujejo, da je bilo strašno poslušati tuljenje nesrečnih živali, toda nemogoče jih je bilo rešiti, ker je ogenj objel ves del vrta, kjer so bili sloni zaprti.

Smrt francoskega zgodovinarja

Pariz, 3. januarja. AA. Havas poroča: Tu je umrl zgodovinar Dlagorche, član Francoske akademije. Dosegel je visoko starost 98 let.

Očeta je ustrelil

Zagreb, 1. januarja. Pri Dugem selu blizu Zagreba se je izvršil strašen zločin: kmetski Josip Papa je ubil svojega lastnjega očeta Franca. Franjo Papa, kmetski oče, je podedoval lepo premoženje. Pri svojih 38 letih mu je uspelo s pijančevanjem in kvartiriranjem v kratkem času premoženje razbiti. Le malenkost mu je še ostala. Zaradi njegovega lahkomišelnega življenja so se neprestano vršili prepripi z ženo Katarino, še zlasti pa s sinom Josipom, ki je star 18 let, in Stefanom, ki šteje 15 let.

Nedavno se je Franjo Papa zopet priključil pijan domov in začel pretepati ženo in sinove. Krčkal je medtem, da se bo odpravil dlat na Francosko in da bo šel tja, kjer ima, prodal, danar zakrval in izgnal za vekomaj na tje. Rea je pobral dokumente in se odpravil z doma. Sin Josip je stopil za njim in — kakor sam pravi — skušal očeta pregovoriti k pameti. Kake 4 km sta že bila od doma, ko je oče začel sina pretepati. Da bi prestrašil očeta, je sin potegnil revolver in ustrelil. Tedaj pa ga je oče še erditaje naskočil — in v samooobrambi je sin še trikrat ustrelil. Tokrat je žal bilo zares. Strela so očeta podrl na mestu, sin pa je pobegnil nazaj domov. Oče je kmalu izdihnil. Proti tju se je Josip premislil in pohitel na orožništvo ter izprva govoril, da so njegovega očeta ubili neki kvartirpirci, a katerimi se je rad prepiral. Kmalu pa se je fant vdal in mirno priznal, da je z ubojem našel bratu in sebi vsaj še tisto, kar je hotel oče zapraviti. Sosedje dajejo mlademu očetomortilu in njegovi materi najlpše spričevalo, dočim potrjujejo, da je bil pokojni Franjo največji zapraviljivec.

Roparski napad v dvigalu

Dan pred Silvestrovim 1933 se je primeril v Parizu, Avenue des Champs Elysees, drzen roparski napad. Neznani ropar je napadel nekega blaginjaka v dvigalu. Po bil ga je z železom za boksanje ter mu odnesel torbico s 50.000 fr. gotovine. Napadalcu se je posrečilo pobegeti in ga doalej še niso našli.

Silvestrovanje v Laškem

Laško, 2. januarja.

Silvestrovanje v Sokolskem domu je privabilo toliko občinstva, da je bila dvorana natrpano polna. Spored je bil odprt s burko enodejanko: Pesek v oči, ki je vzbujala med občinstvom salve smeha in ustvarila razigrano razpoloženje, ki je vladalo vso noč vse do zore. Iz srca smo se nasmajali tudi lokalnim radioporočnikom; menda ni ta vragji aparat prav nikomur prizanesel. Sledila je tombola gasilske čete. Lepi in številni dobinki so tudi nemalo pripomogli k silvestrovemu razpoloženju. Posebno pa je ugajal balet Griegove E-moi sonate.

Zvon je udaril 24. uro in živahno pozdravljen je stopil na oder mestni župan dr. Roš, ki je podal predvsem bilanco starega leta, ki je bila meglena in temna, kakor nebo preko leta, ki nam je — pokrito s temnimi oblaki — dalo le malo solčnih dni. Tudi za 1934 niso perspektive prav rožne, je nadaljeval g. župan. Toda obup je najslabši spremljevalec človeka, zato ne sme biti zanj mesta v naših srcih. Zato pa kvišku glave, zastavimo vse sile za nacionalno in gospodarsko povzdigo naroda in države in v harmoničnem sožitju nam bo zasijalo zopet omo solnce sreče in blagostanja, ki se je v nevihtah in oblakih skril našim očem.

Po novoletnih čestitkah se je razvil neprijeten rajanje, ki je trajalo do poznih ur. Vsi pa, ki so silvestrovali v Sokolskem domu, so bili edini v tem, da je bil to res lep večer.

Da ne pozabimo tudi naših natakarjev amaterjev, katerim gre vse priznanje za brezhilno postrežbo.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sokolska društva in organizacije Narodne odbrane v Ljubljani in okolici prirede s sodelovanjem ostalih nacionalnih organizacij v petek 5. januarja ob 20. v sokolski dvorani na Taboru manifestacijsko zborovanje v proslavo 5. obletnice šestojanuarskega kraljevega manifesta

Vremensko poročilo

Pokljuka, Smučarski dom Ljubljane, 3. januarja: —3, mirno, 50 cm novega snega na 150 cm podlaga. Sneg južen, smuka dobra, v planinah izvrstna.

Bistrica-Bohinjsko jezero, 3. jan.: +1, zelo oblačno, mirno, 90 cm južnega snega, smuka neugodna.

Bled jezero, 3. jan.: —3, oblačno, megla, 40 cm snega, mirno.

Rateče-Planica, 3. jan.: —2, temperatura pada, oblačno, vetrovno, sneg južen, 160 cm.

Kočevje, 3. jan.: —1, sneži.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2302.07—2313.43, Berlin 1365.14—1375.94, Bruselj 796.07 do 800.01, Curih 1108.35—1113.85, London 185.86—187.46, Newyork 3586.05—3614.31, Pariz 224.49—225.61, Praga 170.12 do 170.98, Trst 300.57—302.97 (premijsa 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.

INOZEMSKA BORZE

Curih. Pariz 20.2550, London 16.80, New York 326.—, Bruselj 71.8250, Milan 27.16, Madrid 42.45, Amsterdam 207.70, Berlin 123.35, Dunaj 58.—, Praga 15.35, Varšava 58.05, Bukarešta 3.05.

Zadnja pot dr. Duce

Včeraj popoldne se je v Bukarešti ob udeležbi stotisoč glave množice izvršil pogreb umorjenega predsednika rumunske vlade

Bukarešta, 3. januarja. AA. Rador poroča: Ob zvonitvi vseh prestolniških cerkva in ob velikanski udeležbi prebivalstva se je vršil včeraj popoldne svečan pogreb pokojnega Jona Duce. Že v zgodnjem jutru so začele prihajati s posebnimi vlaki množične delegacije iz notranosti države. Po vseh ulicah, po katerih je šel pogrebni sprevod, je napravila nepregledna množica ljudi špahir. Bil so tudi postrojeni oddelki čet vseh vrst orožja. Ob 12. je princ Nikolaj položil venec na katafalk in izrazil sožalje članom vlade. Pogrebne svečanosti same so se pa začele ob 13. Prisostvovali so jim množične tuje delegacije, člani diplomatskega zbora in civilni in vojaški dostojanstveniki. Opelo je opravil patrijarh Miron ob asistenci moldavskega, erdeljskega, bukovinskega in besarabskega metropolitov ter mnogih škofov.

Po opelu so govorili predsednik vlade g. Angelescu, v imenu vlade, Konstantin Bratianu v imenu liberalne stranke, Costa Cescu, bivši predsednik senata, v imenu narodne kmetske stranke, za njim pa zastopniki vseh drugih političnih strank. Posebno se je opazilo, da so govorili tudi zastopniki vseh strank narodnih manjšin. Nekateri govorniki so med govorom jokali.

Vsi govorniki so poveljevali pokojnega Duca in hvalili v njem velikega rumunskega rodoljuba in mučenika.

Krsto so nesli iz cerkve na lafeti člani vlade. Nato je velikanski sprevod krenil proti pokopališču. Med pogrebom so bile vse trgovine zaprte in ves promet ustavljen. Prav tako so bile odpovedane tudi kinematografske in druge predstave.

Ukrepi proti »železni gardi«

Bukarešta, 3. januarja. g. Sinoči se je zopet sestel ministrski svet, ki je sklepal o nadaljnjih ostrih ukrepih proti »železni gardi«. Vlada namerava uvesti proti njemu članom številne razprave, da bo končno popolnoma razbila to organizacijo. Tudi danes so bile izvršene številne nove aretacije.

dokumentov. V nekaterih krajih so se člani bivše železne garde upirali preiskavam. V Pitesti je študent Nicoleu sprejel agente s strelji iz revolverja in s petardo. Policijski agenti so uporabili proti njemu petarde s plinom za solzenje. V Focaniju je bil aretirani vodja tamkajšnje organizacije liberalnih desidentov prof. Giurecu, ker je izrazil prepričanje, da bodo atentatu proti Duci sledili še drugi. Pravijo, da je bilo aretiranih nad 2000 oseb in da akcija vlade za utrditev javnega reda in miru v državi še ne bo tako kmalu končana.

Nameravan atentat na Titulesca?

Pariz, 3. januarja. AA. Današnji »Echo de Paris« prinaša po londonskem »Daily Herald« vest, da sta odpotovala v St. Moritz dva člana rumunske organizacije »Železna garda«, da ubijeta zunanjega ministra Titulesca.

Angleški protest v Berlinu

London, 3. januarja. d. Kakor poroča »Times«, je angleška vlada poslala nemški vladi protest zaradi omejitve nemškega transferja, da bi na ta način podprla ukrepe organizacije angleških upnikov. Angleška vlada sporoča v svojem protestu, da podpira zahteve angleških upnikov in da ne more pristati na naziranje nemške vlade, po katerem naj bi imela Nemčija pravico do enostranskih ukrepov in zapostavljanja angleških upnikov. Pri tem opozarja na prejšnje oficijelne proteste v mesecih novembru in decembru ter grozi za primer, če bi nemški odgovor ne bil zadovoljiv, z možnostjo osnovanja plačilnega kliringa. »Times« komentira ta korak angleške vlade zelo ostro ter govori o nemški samovoljnosti napram angleškim upnikom. Pri tem poudarja, da dr. Schachtove trditve o plačilni nesposobnosti Nemčije niso povsem resnične, čeprav se ne more pričakovati, da bi mogla Nemčija v sedanjem času v polni meri izpolnjevati svoje obveznosti. Zato bi bila uvedba plačilnega kliringa najprimernejše in najučinkovitejše sredstvo, ker kupuje Anglija dvakrat več blaga od Nemčije kakor pa Nemčija od Velike Britanije.

Poplave v Kaliforniji

Pariz, 3. januarja. AA. Po najnovejših vesteh iz Los Angelesa je število smrtnih žrtev, ki jih je zahtevala poveljen v Južni Kaliforniji, naraslo na več ko sto. Do zdaj so našli 40 trupel. Pet tisoč ljudi dela not in dan v čisti ruševine v poplavljenih krajih.

Značaj socijalnih akcij

Sistem dobrodelnosti je slab — Nastaja nov družbeni sloj — miloščinariji

Ljubljana, 3. januarja. Kakšno so socijalne akcije in kakšne bi naj bile? V mladih imamo tako znanje pomožne akcije in vse drugo socijalno udeleževanje posameznikov in skupin — vse to, za kar je edina pravilna beseda dobrodelnost.

Sistem delovanja dobrodelnih društev in delovanje drugih organizacij v pogledu podpiranja bednih je zelo enostaven. Društva ali akcijski odbori — socialni odseki — nabirajo in zbirajo denarna sredstva, ki jih dele po svoji uveljavljenosti med potrebne in morda tudi med nepotrebne. Toda čeprav so nameni onih, ki se udeležujejo pri socijalnih akcijah, najboljši, vendar je sistem dobrodelnosti slab. Danes, ko je beda tako razširjena, ko pada skoraj vsi kljub v obubožanje, bi morda kdo mislil, da je kljub vsem razveljavljajočim pojavom, da se nabirale akcije tako naglo množijo, da je čedalje več nabiralcev, socijalnih akcij, akcijskih odborov za pomoč bednim itd. Vendar je prav za prav zelo žalosten pojav, da ne vidimo drugega skoda iz bede kot v primitivnem sistemu dobrodelnosti, ki je prav za prav v bistvu berančenje pri miloščinarstvu. Kot je treba izreči vse priznanje pozitivnosti in plemenitosti delavcem, ki se udeležujejo v socijalnih akcijah, tako je treba tudi povedati, da se vse to ne more razvijati večno v tej smeri.

Čedalje več je apeloj na plemenita srca, napretnost napovedujejo še nove pomožne, nabiralne in podobne akcije, čedalje več je prostovolj — toda vzporedno narašča tudi število berančev. Vsek lahko končno sprevidi, da je v tem pojavu nekaj nezdružljivega. Sistem berančja ubija sam sebe, nemore pa odpraviti bede, kaj šele izkoreniniti koren zla. Res je, da ne smemo pustiti ljudi umirati od lakote in vsega hudega, da jim moramo pomagati, toda baš zaradi tega, ker ne smemo biti brezbržni do trpečih, bi morali poskrbeti, da bi jim res pomagali in da bi našli izhod iz zagate, v katero silimo čedalje bolj.

Tudi trpečega človeka moramo vrednotiti po splošnem merilu. Bedni ljudje so žrtve splošnih socijalnih razmer. Toda odgovornost, da so razmere takšne, pada na vse, in se je ne bomo otresli, čeprav bomo pustili ljudi trpeti. Naš greh je tem večji, če ga ne znamo ali nečemo popraviti, če pustimo ljudi v bedi. Da dajemo ljudem miloščino, ne storimo vsega, kar smo dolžni. S tem prav za prav prišlimo do miloščine, da postanejo in ostanejo odvisni od miloščine. In čim več ljudi prejema miloščino, tem več se rekrutira poklenih miloščinarijev. Tako nastaja nov, umeten družbeni razred, neproduktivni, ki ga tvorijo ljudje okrajnjega človeškega dostojanstva in propadajoči moralni lastnosti. Ta razred postane družbeni balast; najhujeje to, da miloščinariji navadno ne morejo več postati vredni in produktivni člani družbe, čedalje se razmere spreminjajo za nje tako, da

bi se lahko sami preživljali. Miloščinariji so vraži delo, nima smisla za skupnost ter so ljudi — sovraži vse, če je še sploh zmožen sovraštva, ko je že skoraj povsem otopel. In čim delj bo obstojala tako zvana dobrodelnost, tem delj se bo vzdrževal ter naraščal razred miloščinarijev.

Ako bi že ne bilo drugega izhoda, da bi morali vsakogar računati z družbenimi obsegi — če bi jim ne mogli dati dela — tedaj bi vseeno ne smeli organizirati tako primitivnega socijalnega skrbstva. Kakor bi ne smelo biti zasebnih posredovalnih za delo, tako bi tudi ne smelo biti zasebnih posredovalnih akcij za bedne — akcij, ki sične samo na berančju. Podpiranje bednih, socialno skrbstvo, mora imeti točno določene oblike in smernice, se pravi, socialno skrbstvo mora dobiti zakonsko podlago, mora biti točno urejeno in precizirano. Ko priznamo ter sprevidimo, da smo dolžni skrbeti za bedne, mora to v resnici postati dolžnost; socialno skrbstveni uradi, ki bi morali poslovali po zakonskih določilih, bi morali imeti zagotovljena denarna sredstva, da bi bili neodvisni od sočutja »plemenitih darovalcev«. Zavedati se moramo, da prispevki za bedne niso »daroviti«, če je družba dolžna skrbeti za svoje neproduktivne člane. Skratka, socialno skrbstvo ni zasebna zadeva, ni zanj kompetentna »dobrodelnost«, zato pa mora biti tudi sankcionirano, kdo in pod kakšnimi pogoji prejema preživnino in kdo je dolžan plačevati prispevke za socialno skrbstvo.

Zato je povsem jasno, da ni pravilno in ne upravičeno, da je socialno skrbstvo v zasebnih rokah, a je vendar toliko jasno, da javno zbira podpora sredstva. Zasebniki ne morejo biti kompetentni, da zbirajo denar in da ga dele kakor nanese in kakor se jim zdi. Lepi so apeli na javnost, naj podpre to ali ono akcijo, toda zasebniki prav za prav niso upravičeni zahtevati od nikogar, da naj podpre njihovo delovanje. Končno je kljub vsemu plemenitemu značaju zasebnih akcij v tem neko izrabljanje neurejenih razmer, ki se tako ne morejo urediti. Številne in različne socijalne akcije delajo čedalje večjo zmedo v vprašanju socialnega skrbstva in nezaposlenosti, zaradi njih — zaradi polovičarstva — se na lotimo stvari resno! Toliko zasebnih dobrodelnih akcij pomeni nesmotnost socialnega skrbstva, ki je izredno škodljiva. Zasebniki, ki dele miloščino v svojih odborih, pač ne bodo prevzeli odgovornosti za to, da zaradi neurejenega socialnega skrbstva propada fizično in moralno toliko ljudi; nasprotno, »dobrodelniki« se prikačujejo priznanja za to, da se udeležujejo v socijalnih akcijah. Sistem dobrodelnosti je zgrešen in čim delj bo obstojal, tem večja bo škoda in beda. Prvi poizkus smotnejšega socialnega skrbstva je naš bednostni fond, toda socialno skrbstvo je treba še izgraditi in ne sme ostati le pri poizkusih.

Akademsko smučarsko prvenstvo v Ljubljani

V ponedeljek in torek 8. in 9. t. m. — Naša vojaška reprezentanca za Rumunijo.

Ljubljana, 3. januarja. Letos bomo imeli v Ljubljani prvi večji smučarski prireditve. Neugodno vreme je doslej skoraj veslo leto onemogočilo smučarske prireditve in tudi letos nam nagača, kljub temu pa organizatorji upajo, da bodo spričo zadostne množice snega vendarle spravili pod streho dve večji prireditvi. Prihodnji teden 8. in 9. se bo namreč v Ljubljani vršilo akademsko smučarsko prvenstvo Jugoslavije v teku in v skokih, a nekaj dni pozneje bo stadion SK Ilirije odprt s postrim zimskosportnim spredom.

Za letošnje smučarsko akademsko prvenstvo so se naši akademiki že precej temeljito pripravili, saj so trenirali skoraj že dva meseca. Tekmovanje se prične v ponedeljek dopoldne ob 9. s startom prd gostilno pri Čadu. Proga še ni določena, najbrž bo pa markirana tako, da se bo prišla takoj z vponom na Rožnik, z Rožnika pa v smuku na Večno pot, najbrž tudi v Dravljice itd. Ker bo to tekmovalje ob enem tudi preizkušnja in merilo za sestavo smučarske akademске državne reprezentance, ki se udeležijo od 8. do 11. februarja svetovnega prvenstva akademikov v Wengenu-Klein Scheidecku v Švici, je verjetno, da bo na startu elita naših akademskih smučarjev. Med drugimi bodo startali znani favoriti Dačman, Baebler, Bojle, ki je na dopustu, najbrž tudi Bervar, katerega poškodba ni imela resnejših posledic, Boris Jenko, Šubic i. dr., prijavljeni so pa tudi Zargrebenič, med temi Slovenca Mušič in Marohotič, ki študirata v Zagrebu in bosta zastopala barve tamonjše univerze.

V torek popoldne se bo tekmovalje nadaljevalo in sicer se bodo vršile na ilirijanski skakalnici na Mostecu v Zgornji Šiški tekme v skokih.

Prijave je treba poslati trdki Gorec ali pa Kolb in Predalič do petka jutri, naknadne prijave pa se sprejemajo pri Čadu do ponedeljka ob 8. nakar sledi žrebanje.

Veteraj je prešla tukašnja vojaška komanda brezobno povabilo gledalcev, da se pridruži našim vojaškim tekmovalcem, oziroma patrulji na mednarodnem vojaškem tekmovalju v Rumunijo. O tem so že razpravljali tukašnji zastopniki vojaških oblasti na sinočni seji, vendar pa še ni sigurno, da se bodo naši vojaški udeležili tega tekmovalja. V primeru, da bo Jugoslavija sodelovala, bodo za vojaško reprezentanco izbrani naši najboljši pri vojaških službah smučarji, tako Predojevič, Klavorn, Girandon, Jakelj, Bojle i. dr.; za trenerja te ekipe je bil določen Leoš Stehlik in sicer bodo vojaški trenirali v Bohinju. Ta postava pa še ni definitivna, ker je JZSS mnenja, da bi iz prestižnega razloga kazalo raje določiti, oziroma vpoklicati iz oddelne rezerviste smučarja, da bi bila naša ekipa čim močnejša. Tekmovanje je razpisano za progo na 18, 30 in 60 km.

Otvoritev sportnega igrišča Ilirije

Nastopila bo vsa naša smučarska elita SK Ilirija otvori svoje novo sportno igrišče na stadionu že sedaj. V ta namen priredi velikopotezno smučarsko prireditev, kakršne v Ljubljani še nismo videli. Kdor še ni videl smučarskega teka, bo imel 14. januarja priliko ne samo opazovati vse faze borbe od starta do cilja, od blizu do videl tudi vso našo smučarsko elito, ki bo ta dan polnoštevilno zbrana

Maksimiranje obrestne mere

Ljubljana, 3. januarja. Hranilnica kmetijskih občin v Ljubljani obvešča svoje vlagatelje, da je na podlagi uredbe ministrskega sveta o maksimiranju obresti z dne 22. novembra 1933 in v soglasju z drugimi denarnimi zavodi znižala od 31. decembra 1933 dalje obrestno mero od hranilnih vlog na 4%, oziroma od vsaunih vlog na 5%. Rentni davek plačujejo vlagatelji sami.

Zadružna zveza in Zveza slovenskih za drug v Ljubljani objavljata: Glede na uredbo o maksimiranju obrestne mere sta podpisani zvezi skupno z drugimi organizacijami denarnih zavodov v dravski banovini sklenili, da se zaradi težkih gospodarskih razmer, posebno pa zaradi znižanja obrestne mere za kmetijska posojila določa za vlaganje hranilnice in posojilnice kot najvišja obrestna mera za etate vloge na knjižice in na takšni račun s 4%, za navadne in s 5% za vezane vloge na trimesečno odpoved.

Zveza jugoslovanskih hranilnic v dravski banovini pa objavlja: Zastopniki razglativni in banovinskih hranilnic v dravski banovini so gleda na uredbe osrednje vlade z dne 22. novembra 1933, na zborovanju dne 18. decembra 1933 določili za hranilne vloge kot najvišjo dopustno mero: a) za stare vloge, izplačljive brez odpovedi, 4%, za vezane na odpoved pa največ 5% in b) za nove vloge največ 6% z veljavnostjo od 1. januarja 1934.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri.
Sreda, 3. januarja: Praznik cvetočih česnj. Red Sreda.
Četrtek, 4. januarja: Kulturna prireditve v črni mlaki. Red A.
Petek, 5. januarja: Raj potepuhov. Izven.

Opozorjamo na prvo reprizo trojanske šale Raj potepuhov, ki bo v petek, dne 5. t. m. zvečer v ljubljanski drami. Na Silvestrov večer je imela ta šala zelo velik uspeh ter je izvrstno zabavala občinstvo. Zasedba je ista kakor na premieri. Režija je prof. Šestova.

V nedeljo, dne 7. t. m. zvečer bo v drami zopet nova premiera. Uprižori se komedija »Sonjkin in njegova sreča«. Delo, od začetka veselo, konča s tragичnim koncem. Sonjkin je namreč zadel glavni dobiček in to ga tako vznemirja, da se mu končno omrača um. Premiero pripravlja prof. Šest.

OPERA
Začetek ob 20. uri.
Sreda, 3. januarja: Traviata. Red B.
Četrtek, 4. januarja: Tičar. Red Četrtek.
Petek, 5. januarja: Zaprti.
Sobota, 6. januarja: Ob 15. uri Boheme. Izven. Znižane cene. — Ob 20. uri Dežela smehljaja. Gostuje Mimi Balkanska. Izven.
Nedelja, 7. januarja: Ob 15. uri Tičar. Izven. Znižane cene. — Ob 20. uri Havajska roža. Gostuje Mimi Balkanska. Izven.

Pri nočnejši predstavi opere Traviata poje vlogo Alfreda zopet G. Gostič. Ostala zasedba kakor običajno. Predstava je za red B.

Na novo uprizorjena opera Tičar se je izredno priljubila. Poleg večno lepih njenih melodij in prikupne vsebine se je priljubila tudi občinstvu zasedba in nova uprizoritev, ki je deloma po monakovskem načinu. Poje se v četrtek 4. t. m. za red Četrtek.

Gostovanje znamenite pevke gospe Mimi Balkanske v naši operi. Zagrebški časopis prinaša celo glasbovsko o bolgarski pevki gospe Mimi Balkanski, ki nastopa v teh dneh v zagrebškem Narodnem gledališču. Pela je glavne vloge v operetah: Ples v Savoju, Dežela smehljaja in Pri belem konjku. Kritiki hvalijo predvsem njeno popolnoma svojevrstno igranje, da tudi v pevskem oziru popolnoma odgovarja, je samo ob sebi umevno. V Ljubljani bo gostovala samo dva večera,

SKANDAL V BUDIMPEŠTI

Iz življenja ameriških Slovencev
Zločinci odpeljali in umorili Janeza Vivoda. — Truplo Katarine Logarjeve najdeno. — Novi grobovi.

20. novembra je iz Joliet brez sledu izginil Janez Vivoda. Več dni so poizvedovali za njim, končno so ga pa našli blizu mesta umorjenega in oropane. Policija je ugotovila, da je usodnega dne Vivoda prejel plačo, neznani zločinci so ga pa izvalili v avtomobil in odpeljali s seboj. Na samem so ga zavratno umorili.

Pred dobrim mesecem je odšla s doma v Chicago Katarina Logarjeva. Nedavno so jo potegnili mrtvo iz jezera ob Lincoln parku. Življenje si je končala v hipni duševni zmedenosti.

Poročali smo že, da se je nedavno pričela razprava proti Janezu Petjatu pred sodiščem v Peoriji, država Illinois, katerega so obtožili uboja nekega Američana. Ker dve glavni priči nista hoteli pričati zoper obtoženca, je moralo sodišče obtožbo umakniti in porota je Petjato oprostil.

V kraju Gebu, država Wyoming, je umrl 38letni Štefan Vukčević, ki zapušča v starem kraju mater in brata. Bolezen si je nakopal, ko je bil z ameriško armado na francoski fronti. — V San Francisco, Kalifornija, je umrl Marija Lučev, rojena Pint. Pokojna je bila doma s Starihovca vrha pri Semčju v Beli Krajini (po domače Anceljinova). V Ameriki je bivala 12 let, zapustila je moža in dve hčerki.

V istem kraju so pokopali Katarino Fir, doma iz Lokvice pri Metliki. — V Calumetu je umrla 62letna Katarina Zalčeva. Pokojna je v Ameriki živela 40 let, zapustila je moža, štiri sinove in dve hčerki. — V Sheboyganu je umrl Peter Gasar, star 37 let, doma iz Gornje Sorice na Gorjanskem. V Ameriki je bival 13 let. Pokojni je bil tudi v svetovni vojni. — V kraju Belaire, država Ohio, je umrl Ru-

dolf Tomazič, ki je tam več let vodil trgovino z mešanim blagom. Pokojni je bil Mariborčan, star je bil 60 let. — V Pueblu je umrla 55letna Ivanka Lekše, doma iz Strug. Zapustila je 13 otrok. — Kap je zadel na cesti v Rock Springsu, država Wyoming, Franca Burnika, ki je bil takoj mrtav. Pokojni je že dolgo živel v Ameriki. — V Pueblu, država Colorado, so pokopali 49letnega Miho Gregoriča, v istem kraju je pa umrl tudi dobro znan rojak France Vidmar. Pokojni je bil star 42 let, doma je bil iz Ambrusa. Zapustil je ženo in pet otrok v veliki bedi, kajti bil je že več let brez službe. — V kraju Clairton je umrla Terezija Arh. Zapustila je sina in šest hčera. — V Puyalupu, država Washington, je umrla v visoki starosti 83 let Neža Henigsmann, doma iz Vavčje vasi na Dolenskem. Pokojna je živela v Ameriki 21 let, zapustila je dve hčerki. — V kraju Ely, država Minnesota, je umrl 20letni Henry Sprajcar, ki se je bil preblijal na plesu. Njegov oče je doma iz Črnomlja, pokojni je bil pa rojen v Ameriki. — V Springfieldu, država Illinois, je umrla Elizabeta Dixer, rojena Šipek, ki je podlegla raku. Zapustila je več bratov in sester.

V Johnstownu, država Pennsylvania, se je težko ponesrečil pri delu v tovarni France Turk. Med delom mu je odletel s stroja del kamna v glavo in ga nevarno poškodoval. Turka so morali prepeljati v bolnico. Mož je nedavno izumil stroj za rezanje in lupljenje krompirja.

Zaradi širjenja komunistične propagande sta bila v Ambridgeu aretirana Janez Marušič iz Pittsburgha in Janez Horvat iz Monake.

In sicer v soboto, na praznik Sv. Treh kraljev, v Deželni smehljaja, v nedeljo, dne 7. t. m. pa v Havajski roži. Obe predstavi sta izven. Popusti ne veljajo.

Proračun jeseniške občine

Jesenice, 2. januarja. Finančni odsek mestne uprave je bil skoraj ves december pridno na delu, da je sestavil proračun za leto 1934/35. Odsek je v osmih sejah temeljito predelal vse postavke ter postavil proračun na solidno podlago. Pri sestavi proračuna so sodelovali tudi predsedniki raznih občinskih odsekov, ki so poročali o proračunu svojega obkroga. Tako temeljito sestavljenega proračuna kot je letos, jeseniška občina najbrž še nikoli ni imela. Kljub temu, da namenjajo namestitvi nujno potrebnega mestnega inženjerja, gozdnega čuvaja in zaščitno sestro in čeprav je v načrtu nujno potrebna adaptacija mestnih hiš in šol, poprava in zavarovanje občinskih mostov — je proračun popolnoma uravnotežen z 80% doklado na neposredne davke. Zadnja leta se je gibala doklada od 90 do 130% študi ni bilo na programu toliko javnih del, kot jih je v tem letu. Finančni odsek je bil mnenja, da ne gre dati čezmerna rizika spričo težkih gospodarskih razmer navijati do skrajnosti ter bo tudi v bodoče stremel za tem, da se bremena davkoplačevalcem znižajo.

Ko je finančni odsek v celoti dovršil svoje delo, je bila sklicana seja občinskega kluba JNS, na kateri je načelnik kluba in finančnega odseka g. dr. Maks Obersnel iz črno poročal o sestavi in potrebah proračuna. Člani občinske uprave ter načelniki raznih odsekov pa so poročali o sestavi proračuna in o njihovih odsekih. Na seji kluba JNS se je skoraj ob 5 urni debati razpravljalo o proračunu ter je bil končno finančni odsek soglasno pooblaščen, da proračun v raznih malekosti korigira in ga izpolni po predložitvi v razpravo in v odobrenje plenumu mestnega občinskega odbora.

Silvestrovanje „Soče“

Ljubljana, 3. januarja. V nabito polni dvorani OUZD je ljubljanska »Soča« praznovala prehod iz starega v novo leto s svojo zelo posrečeno prireditvijo. Okretni tamburaši so z brenkanjem naših narodnih pesmi zabavali svoje poslušalce med izvajanjem srečno izbrane programa, šaljivimi prizori in priljubljeno deklamacijami do polnoči, a veselo rajanje je trajalo vse do jutra.

Spretno šegavostjo je v poziciji ocenila gospa Mara Fakinova društveno delovanje najmlajših »Sočanov«, posebno predsednika dr. D. Puca, blagajnika Sfiligaja, tajnika Simčiča, predsednika prireditvenega odseka Čotarja, smame in ata Klavorn itd. Razposajajo zadovoljstvo je zavelo med »Sočanci« in njihovimi prijatelji pri plesnem kvartetu starih devic, ki so pobožno urezale svoj slavo v sladki kavi in mnogo smeha je vzbudilo junaško »čezdajanje« zapeljive stare kometke in kofetke. Tudi šaljivi solosekovi na čast prvi Evi so bili zabavni. Veliki »Ciciban in čebela« (ali prav za prav že debelo brenčči čmeli) sta tudi zadovoljila občinstvo.

Resni polnočni govor Alojzija Urbančiča je pa bil himna ljubini do očetovega časa in materine sladke govorice v neodrešeni domovini. Izražal je ganljiva, lakerna voščila onim našim dragim, razsaljenim in ponizanim tam preko. Tudi tem mora za velikim petkom napočiti velika noč secundum scripturas svetih življenjskih knjig in del naših klicarjev, preokrov in vodnikov: Gregorčič, Gradnik, Kosovel onstran in Prešeren, Cankar, Zupančič tostran meje. Res sijalen užitek s krasnim recitiranjem njih preokrovskih stihov z najglobljim pesniškim tolmačenjem v smislu naših hrepenenj ter vzornih smernic narodnega in državnega edinstva, kakor tudi sokolske miselnosti!

»Soča« ples v svojo dnevno kroniko zopet srečno 15. silvestrovanje taven svoje rodne grude. Iskreno želimo, da bi se urednice govornikov nacionalne želje in voščila »Sočinega« predsednika dr. Puca, ka-

kor tudi opolnočni alegorično prikazani prehod iz starega v novo leto: Leto 1934 naj nas reši težke gospodarske depresije in prinese zboljšanje težkih gospodarskih prilik.

Beložnica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 3. januarja, katoličani: Genovefa, Slavimir; pravoslavni: 21. decembra.

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matica: Življenje je lepo.
Kino Ideal: Gospodinja poročnik.
Kino Dvor: Sled v snegu.
Kino Šiška: Planine ključje.
DEZURNE LEKARNE
Danes: Mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10; Sušnik, Marjin trg 5.

Izpod sita

Lepo je, da si voščimo srečno novo leto. Se lepše je pa, če ne odinemo od sebe prazne roke, ki nam tisne ob novem letu roko ali pomoli pod nos pisano voščilo. Škoda, da je ta prelepa novoletna navada omejena zaenkrat samo na dimnikarje, smetanje — prave in lažne — hišnike in hišnice, mlekarice, raznašalce novin, pismonoše in morda še nekatere druge stanovne nižje kategorije. Kar lepo pravi vrsti ti pridejo ti stanovni voščiti srečno novo leto, ti pa segaj tudi po vrsti v žep in štej kovače. A komu pojdeš stisnit roko ti, ubogi trpin, da boš vsaj za silo za mašil luknje, ki so ti jih zvrtili v domačem proračunu božični prazniki z novim letom? Nikogar nimaš, ki bi ti kaj dal za to, ker si mu prišel voščiti obilo sreče v novem letu, čeprav bi morda bolj krvavo potreboval nekaj kovačev kot jih potrebuje smetati ali hišnik.

To lepo novoletno navado bo težko razgneti tako, kakor tisto o čedu, ki je puil repo. Stanovi nižje kategorije bodo rukai ob novem letu tebe za kovač ti se boš pa obrnil na svojega šefa ali gospodarja z novoletnim voščilom, ki ti bo vrglo vsaj toliko, koliko: mračno odskoči sam. V interesu ravnotežja domačega proračuna vseh bridko prizadelih bi bilo začeti to prakticati že s prvim letom. Breme je treba pravično razdeliti ali pa začnimo vsi pobirati smeti.

Misli o času

Kaj bi bil čas brez dela? Življenje brez vsebine; človek bi bil neživo, neživljensko bitje.

Človeško delo prekuje surovino-brezčasje v dragoceno kovino-čas.

Čas ni elastičen, toda tem bolj je dragocen, tem več vsega, čim bolj si ga izrablji, čim več si naredi.

Čas je pojem, njegovo bistvo je trajanje, pomen pa mu da le človek.

Minljivost omalovažujemo in se je bojimo, vendar tudi najbolj hrepenimo, da bi čas minil čim prej.

Vsak človek hrepeni kot Faust, da bi ustavil čas, toda prej ali slej ti postane življenje breme.

Preteklost se kaže v sedanjosti. Če obsojamo sedanjost, smo obsodili preteklost. Toda sedanjost je v naših rokah, mi jo preoblikujemo. V naših rokah se spreminja v preteklost in bodočnost nam teče naproti ter nosi v sebi krali zdravega in bolnega sedanjosti. Mi pa živimo samo sedanjosti, čas nam je tako ozek pojem, da je življenje posameznika skoraj slehernemu začetek in konec vsega, da se nam zdi samo sedanjost vredna življenja. Vsi bi morali živeti za prihodnost — že zato, ker se ji neprestano bližamo — ker je sedanjost samo prehod med preteklostjo in bodočnostjo, ker je življenje neprestano gibanje in nam nalaga odgovornost za preteklost, ker so časovni pojmi preteklost, sedanjost in prihodnost neločljivo zvezani v celoto, v čas, trajanje, ki ga ne more nihče ustaviti, ne deliti, ne pospešiti, ki mu ne moreš spreminjati zakonov, ne postavljati mej, pač pa mu daješ značaj, izpopolnjuješ okvir.

Res je čas okvir naših dejanj in nehanj, toda naša delavnost ga širi in obliči. Sn.

Zločinec-pesnik

Kralj francoskih zločincev Barbaross je bil zopet aretiran. Od leta 1922 se mu je posrečilo že trikrat pobegniti iz ječe, enkrat celo z zloglasnih Vražjih otokov. Doslej ni odsedel niti kazni, ki mu je bila prisojena pred 10 leti za veliko tatvino, ko je odnesel 4 milijone frankov. Najprej je pobegnil iz neke francoske kaznilnice. Ko so ga zopet aretirali, je bil poslan na Vražje otoke, od koder je pa tudi pobegnil leta 1926 v Venezuelo. Tam pa ni ostal dolgo, ker je zahrepenel po domovini. Prispel je v Marseille, pa so ga takoj aretirali. Hoteli so ga drugič poslati na Vražje otoke, toda zopet se mu je posrečilo pobegniti iz ječe. Po pobjegu se je mudil v južni Franciji in kmalu je bil četrtič aretiran.

Kadar ni bil v ječi, je živel od obresti od državnega posojila in ukvarjal se je s pesništvom. Novinarjem, ki so ga nekoč posetili v ječi, je dejal poetično: »Zdaj so mi zopet enkrat pristrigili peroti. Moje življenje je kakor sen človeka, ki ga davi mora«.

Tudi tolažba

Dolgim prijatelju zelo nizke postavbe: Nikar ne bodi žalosten, da te je narava tako mačehovski pritisnila k tlom. Poznal sem moža, ki je bil tako majhen, da je mislil, da ima migreno, če so ga bolela kurja očesa.

A. O. Emery:

259

Dve siroti

Roman

Toda vojaki jih niso hoteli ubogati in šele ko jim je Roger zapovedal, so zlezli v goščo.

Wati-Pow se je kmalu vrnil in razposlal svoje vojske na vse strani, sam je pa smuknil s puško v roki v goščo.

Trava se je zamajala za njim in suhljad je zahreščal pod njegovimi nogami, potem je bilo pa zopet vse tiho. Zdal pa zdaj je malo privzdignil glavo in dajal s komaj vidnimi kretnjami svojim ljudem znamenja.

Bistro Indijancevo oko je iz teh krenjenj prav dobro razumelo poglavarjevo povelja. S komaj slišnimi žvižgi in vzklikanjem so se Indijanci sporazumevali med seboj in vedeli, kaj se godi.

Vojaki pa niso ničesar opazili. Samo Roger je videl, kako daje Wati-Pow tajna znamenja svojim vojščakom.

In nestrpnje je pričakoval Indijanca, da bi zvedel, kaj se je zgodilo.

Kar je nekaj čudno zažvižgalo po zraku. V naslednjem hipu so se vsi Indijanci priplazili k vitezju in eden mu je namignil, naj se splazi za njimi v goščo in vzame s seboj tudi vojake.

Roger je zapovedal vojakom, naj mu sledijo. In tako so se začeli plaziti po vseh štirih naprej, da bi človek mislil, da hočejo postati pravi Indijanci. Pomagali so si pač, kakor so vedeli in znali.

Indijanskega poglavarja pa že dolgo ni bilo na spregled.

Roger ni skrival svojega vznemirjenja. Njegovo začudenje se je pa izpremenilo v strah, ko je naenkrat opazil, da so neopaženo izginili tudi drugi Indijanci.

Takoj mu je šinila v glavo misel, da so ga ti divjaki izdali in zapustili. Kljub temu se pa ni mogel odločiti, da bi zapovedal svojim vojakom, naj začno iskati verolomne Indijance.

Spomnil se je, kaj mu je naročil guverner, pa tudi kaj je bil obljubil Indijancem in kako so mu pri tem žarele oči. In tako ni mogel verjeti, da bi bilo res, kar mu je šepetal notranji glas.

Poleg tega so pa bili Delawari na glasu kot pošteni, odkriti in zvesti Indijanci.

In tako je čakal, kaj se bo zgodilo. Bil je ves v skrbeh, zdaj pa zdaj je dvignil glavo iz trave in pogledal, če se vidi kaj posebnega, kar bi mu moglo pojasniti, kam in zakaj so izginili Indijanci.

Ko je tako zopet dvignil glavo, mu je zažvižgala nad njo puščica in se dotaknila njegovih las.

Nehote se je Roger stisnil k tlom. Vojaki pa k sreči niso kršili povelja. Vsi so ležali nepremično v gošči.

Vitez se je vprašal, odkod ta nepričakovani napad nanj. Odklanjal je domnevo, da bi mogel iti Wati-Pow tako daleč v izdajstvu, tudi če bi ga bil zagrešil.

Kaj naj si torej misli? Morda so se pojavili na njihovi poti sovražni Indijanci in je Wati-Pow s svojimi vojščaki kar na lepem izginil, da bi se spoprijel z njimi.

Vitez je jel baš razmišljati o tem, ko je trava in grmovje pred njim zavalovalo tako, da je bilo takoj jasno, da tu ne more večer.

Samo ljudje ali živali plazeče se po

tleh, so mogle tako razmajati travo.

Poleg tega se je začelo sikanje, podobno sikanju črne kače strašnega sovražnika ljudi in živali v severoameriških stepah in pragozdovih.

Roger je potegnil pištolo izza pasa in napel petelina. Z roko je naznačil vojakom naj store isto.

Potem je bilo pa dolgo vse tiho.

Šele ko se Roger ni mogel več premagovati ko je že hotel vstati in ozreti se okrog se je zopet začelo kače sikanje.

Takoj nato je zašumela gošča za vitezovim hrbtom. Z napeto pištolo v roki se je vitez naglo obrnil.

Toda še predno je mogel ustreliti tja, odkoder se je slišalo šuštenje, se je naenkrat vzravnila pred njim človeška postava in mišičasta roka je stisnila njegovo ramo.

Roger je že hotel krikniti, ko je postava izpregovorila z znanim glasom Wati-Powa.

— Ni več nevarnosti, hrabri Delawari so očistili pot.

Bil je res Wati-Pow. Njegova prsa so bila pokrita s sledovi mnogih ran, ki pa so bile vse lahke.

— Kaj ste se borili? — je vprašal vitez videč, da se vračajo tudi drugi Indijanci s sledovi krvavega spopada.

— Wati-Pow je hotel izpolniti guvernerju dano obljubo, — je odgovoril poglavar... Da bi mogel voditi Francoze k Zelenim goram, je moral Wati-Pow pregnati Siouxe, ki so nam bili zastavili pot.

— In hrabri poglavar jih je zasledoval?

— Veliki Orel je pustil njihova trupla v gošči, da jih požro divje zveri.

Potem je pa pokazal z roko na pas in pripomnil:

— Tu so skalpi, ki bodo žrtvovani na zemlji, kjer počiva častiti Wati-Powov oče.

Obenem s poglavarjem so tudi drugi Indijanci privzdignili za pasom višee skalpe.

Roger je izrazil občudovanje in iskreno zahvalo indijanskemu poglavarju in njegovim vojščakom.

Potem so pa krenili naprej. Spotoma je Roger vprašal Wati-Powa, kako se Indijanci bore. Pozneje je pravil vse svojim vojakom in dodal še to, kar je slišal o tej stvari na ladji od Lafayettea.

— Evo, — je zaključil svoje pripovedovanje, — s kakšnimi ljudmi se bomo morali najbrž boriti, kajti na strani Angležev se bori mnogo indijanskih plemen, sovražnih Delawarom...

...Zdal veste, kakšne zvijače boste morali premagati in kakšnim pastem izogniti se; pozabiti tudi ne smete, da boste imeli proti sebi krvoločnega sovražnika. Ti ljudje ne poznajo usmiljenja.

Wati-Pow je spoštljivo poslušal viteza. In ko je končal, je Indijanec povsili glavo v znak soglasja.

— Wati-Pow priporoča previdnost, — je dejal.

Potem se je pa obrnil k vitezju, rekoč:

— Wati-Pow je prav kar posvaril belega poglavarja, naj bo oprezen...

— Kaj! — je vzkliknil Roger, — tista puščica...?

Indijanec mu je molče pokazal tulec, ki ga je imel pripetega z jermenom na hrbtu. In s prstom je pokazal, da manjka v tulcu ena puščica.

Vsi Francozi so stali okrog Indijanca ter z največjim zanimanjem sledili njegovim besedam in kretnjam.

Slepci bodo čitali vse knjige

Zakonca Thomas sta izumila fotoelektragraf, ki bo omogočil slepcem čitanje knjig, novin in pisem

Čitanje listov, knjig in pisem je bila že davna, toda neizpolnjena želja vseh slepcev. Slepci imajo na razpolago samo nalašč za nje pisane knjige, ki jih je pa še vedno razmeroma malo, obenem so pa zelo drage. Premnoga znanstvena dela pa še niso prirejena za slepce, kar občutijo posebno hudo oni slepci, ki morajo študirati to ali ono stroko. Zato bodo slepci gotovo z veseljem pozdravili izum, ki jim bo omogočil čitanje listov, knjig in pisem, tiskanih ali pisanih na običajen način. Gre za takozvani fotoelektragraf.

Fotoelektragraf sta izumila zakonca Thomas. Može je bil po nesreči izgubljen vid in sklenil je posvetiti vse svoje življenje delu za slepce, če bi se mu to znova spregledati. Čez pol leta je vid res vrnil in svojo obliko izpolnil. Celih 12 let je delal s zeno in prijateljem inženirjem G. L. Thomasom in končno se mu je posrečilo izumiti fotoelektragraf. Koliko dobrega bo prinesel ta izum slepcem, bo pokazala šele bodočnost. Gotovo bodo pa te vesti veseli vsi slepci, saj jim bo čitanje knjig, listov in pisem vsaj deloma olajšalo težko usodo.

Fotoelektragraf ima obliko pisalne mizice, ki se da spojit z električnim tokom poljubne napetosti. Na ploščici je tkalskemu čolnčku podobna naprava, kamor položi slepec knjigo ali list,

ki ga hoče čitati. Potem vključi električni tok in ta požene reflektor, ki močno razsvetljuje vsako vrstico posebej. Besedilo se hitro premika pod objektivom, fotoelektrično pa poganja aparat majhne paličice, prirojene črkam, ki se baš premikajo pod objektivom bodisi v obliki navadnega tiska (za slepce, ki so oslepeli pozneje in poznajo navadne črke) ali pa v obliki Braillovih črk (za rojene slepce). Hitrost premikanja čolnčka z besedilom pod objektivom se da regulirati tako, da lahko slepec s tipom prečita s poljubno hitrostjo črko za črko. Na koncu vrstice pritisne na gumb in čolnček preskoči na začetek sledeče vrstice.

Fotoelektragrafa še niso javno razkazovali, pač so ga pa preizkusili že mnogi slepci v Franciji, Angliji, Belgiji in Holandski in vsi so bili navdušeni zanj. Tako smemo pričakovati, da bo slepec v doglednem času znatno olajšana bridka usoda. Ravnat s fotoelektragrafom ni težko, nekaj minut zadostuje slepcu, pa se nauči vsega, kar potrebuje, da lahko čita. Edina slabost tega za slepce izredno važnega izuma bo najbrž visoka cena, ki bo marsikateremu slepcu onemogočila nakup fotoelektragrafa. Tako je z vsakim novim izumom, dokler ga ne začno izdelovati v večjih množinah.

Solnčni žarki ali maslo

V Londonu je predaval dr. William Lane o borbi proti hripi, ki se je boje posebno v Angliji kot deželni megla, da se ne začne širiti epidemično. Dr. Lane je omenil na prvem mestu solnčne žarke kot najučinkovitejše sredstvo proti tej bolezni, češ, da dokler ne bo v Angliji v vsakem večjem mestu posebnih solnčališč, se bo treba vedno bati epidemične hripe. Drugo najučinkovitejše sredstvo proti hripi je pa maslo, ki v eni v tem primeru za nekakšno nadomestilo solnčnih žarkov. Krave se pasu navadno ves dan na solcu in iz njihovega mleka dobivajo Angleži maslo, ki jim za silo nadomesti v megli solnčne žarke.

Kot sredstvo proti hripi je dobro vsako maslo in dr. Lane priporoča vsakemu, ki noče dobiti hripe, naj je mnogo masla. Maslo varuje zlasti dihalne organe in zato je dobro jesti ga tudi zato, da se obvarujemo katarov.

Grozen umor

Madžarski listi poročajo, da so odkrili oblasti pri vasi Budakeszi Alag blizu Budimpešte sledove strahotnega umora. V stranišču na samem stoječe hiše so našli dele človeškega telesa. Ljudje so takoj poklicali orožnike in zdravnika, ki je ugotovil, da gre za umorjenega moškega. Na stranišču so našli desno nogo, trebušno steno in kos levega stegna žrtve neznanega zločinca. Zdravnik je izjavil, da je bil neznanec umorjen pred dvema dnevoma. Oblasti so takoj uvedle strogo preiskavo. V predmestju Uj Pest so pa našli v petek jutraj v stranišču neke hiše prsni koš moškega te-

lesa. Drobovja v njem ni bilo. Vse kaže, da gre za del telesa iste žrtve, ki so našli dele njenega telesa pri vasi Budakeszi Alag.

Stanovanci hiše, kjer so našli prsni koš neznanega žrtve, pripovedujejo, da so videli v hiši elegantno oblečeno rdečelaso ženo, ki je nosila s seboj velik zavitek. Najbrž je ona prinesla v hišo prsni koš neznanega umorjenca.

Protiverski pokret v Rusiji

6. januarja bo pravoslavni božič, ki delu komunistov v Rusiji vsako leto hude preglavice. Glede na bližajoče se božične praznike piše »Večernaja Moskva«: »Zveza borbenih brezvercev je že na delu, da prepreči praznovanje božičnih praznikov. Po moskovskih klubih in šolah priredi protibožične večere. V veliki dvorani svojega doma priredi protiverski večer, ki bo na njem govoril predsednik Zveze brezvercev Jaroslavski. Med Leningradom in Moskvo bo za božične praznike stalna radiozveza in radio bo prenašal protiverske govore in predavanja.«

Te dni je odstopala iz Moskve večja skupina agitatorjev, ki bodo prirejali protiverska predavanja in večere po vseh večjih industrijskih krajih. Zveza brezvercev si najbolj prizadeva širiti svoje ideje med delavci, ki so jim tudi najbolj dostopni. Med kmeti se protiverski pokret le počasi in težko širi. V začetku januarja prirede brezverci protiverske večere po kolektivnih gospodarstvih ob Volgi in v zapadnih krajih. V Moskvi se ustanavlja protiverska univerza. Po moskovskih in leningradskih gledališčih bodo med božičnimi prazniki protiverske razstave.

Slon glavni dobiček

V Bruslju pripravljajo veliko kolonijalno razstavo, ki bo odprta sicer šele čez dve leti, pa si že zdaj na vse načine prizadevajo, da bo njen uspeh čim večji. Na razstavi bo kot glavna privlačnost tudi živalski vrt. Že zdaj hočejo pokazati, kakšna bo ta privlačnost, in da vzbude med prebivalstvom čim večje zanimanje za živalski vrt na kolonijalni razstavi, so prireditelji razpisali loterijo, ki bo njen glavni dobiček živ slon. Zadedi v loteriji živega slona pa ni karsibodi. Kako spraviti ga domov? Mislite si srečnega dobitnika, ki žene po mestu slona domov. To bi bila senzacija za vse mesto, radovedneži bi kar drli za njim. In kam spraviti slona doma? Najeti mu garažo ali napraviti zanj poseben vrt?

Prireditelji kolonijalne razstave so na vse to mislili in v pravilih o loteriji je rečeno, da bo srečnemu dobitniku dano na prosto vzeti slona in hoditi z njim po promenadi ali pa odkazati se mu in v tem primeru dobi toliko frankov, kolikor stane slon. Najbrž se bo odločil za franke, če nima cirkusa. Saj bo moral računati tudi z davki, ki bi jih moral plačevati od slona in ki bi ne bili baš nizki.

Radio kotichek

Ljubljana, 3. januarja. Današnji radioprogram je hotela uprva prvotno namenjena ob 20. dalje z jutrišnjim, pozneje je bilo pa sklenjeno, da ostane vse tako, kakor je v programu, ki smo ga objavili v noveletni številki. V tem smislu je treba popraviti radiokotichek v današnjem »Jutru«. Drevi nastopi torej poleg violinista Karla Rupla ob 20.50 Jadviga Poženelova s klavirskim koncertom

Jadviga Poženelova

Mendelssohnov koncert v e-molu, ki ga nam zaigra drevi ob 20. violinist Karel Rupel s spremljevanjem radio orkestra, je poleg Beethovnega najznamenitejši violinisti koncert v vsej glasbeni literaturi. Tehnično in muzikalno predstavlja trd oreh za vsakega violinista. Zaradi melodioznosti se je občinstvu močno prikupil, zato ga še danes srečamo stalno na koncertnih programih. Tvorijo ga trije med seboj vezani stavki (allegro, moderato, andante, allegro vivace).

PROFESORSKA

Služkinja: Gospod profesor, berač je zunaj in prosi, da bi mu dali kaj odloženega.

— Hm, dajte mu mojo odloženo predavanje.

A. & E. Skabernc

Ljubljana

Največja izbira češkega in angleškega sukna.

Do preklica jemljemo v račun knjizice prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov.

SPALNICE
moderne (orehova korenina) iz trdega in mehkega lesa, kuhinje in drugo pohištvo dobiti najceneje pri: Matija Andlovic, Ljubljana, Komenskega ul. 34.
94/L

IZGOTOVLJENE PERNICE
180x115 iz finega puh perja
Din 230.- do Din 280.-; la puh
Din 450.- in 610.-.

SVILENE PUHAŠTE ODEJE
Din 780.- in 950.-. Na zalogo vse vrste klotaste odeje.
— Razpošilja po povzetju — Rudolf Sever, Ljubljana, Mariji trg št. 2.
4/L

Življenjski cilj

vsake osebnosti in karakter analiz podam iz rokopisa. 10-letna praksa, bogate izkušnje. Honorar skica analiza 30 dinarjev — specialna izjava 60 in 100 Din. KARMAH — eksper osiho grafolog, žalec, dravska banovina N. B. Privatne obiske po obvestilu
98/L

Poleg skrbi, tudi malo veselja!

Dobro boste razpoloženi, ako si izposodite ploščice in gramofon pri:

„Š L A G E R“
Aleksandrova cesta 4.
prehod »Viktorije«

TRGOVINO z mešanim blagom, dobro vpeljeno, na prometnem kraju, v centru Gorenjske — takoj oddam.

Eventuelno tudi za drugo stroko. — Prevzem inventarja je pogoj. — Ponudbe je poslani na upravo »Slov. Naroda« pod šifro »Takojšnja gotovino«.

ANGORSKO ZAJKLO
(čistokrvno) ugodno prodam. — Vprašati: Pod Rožnikom, Cesta I, št. 9.
333

TRGOVSKI POMOČNIK
išče službo. — Kušar, Trojane.
335

POSESTVO
pol ure od trga, naprodaj. — Zimič, Velenje.
337

MLAD LOVSKI PSIČEK
se takoj prodaja. — Naslov v pravi »Slov. Naroda«.
4990

MESEČNO SOBO
v centru mesta, za 1 osebo z vso postrežbo, eventualno tudi s hrano, oddam. — Naslov pri upravi »Slovenskega Naroda«.
5040

POROČNI PRSTAN
se je našel. — Dobi se: Koldvorska ulica 41/L.
344

ZA DAMSKO KAPELO
iščem mlado učenko. — Ponudbe: Kneževič, Novi Sad, Ulica Batorjeva 46.
348

VRTNAR
ki bi hotel v svojem prostem času pomagati v domačem vrtu, dobi prosto stanovanje sobe in kuhinje s kurjavo in razsvetljavo. — Naslov v upravi »Slov. Naroda«.
345

Neveste!

Najlepši okras vašega doma je perilo, zavese, posteljna prgrinjala! Najfinejše in najtrpežnejše ga okrasite z vezanjem od trvdke

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana (POLEG HOTELA STRUKELJ)

zdelujemo gumbnice, prebadamo šablone, prediskamo to ženska ročna dela, imamo specijalni entel za obleke, volane, azuriramo in entlamo. vsakdo že ve, da imamo najbrž v eni najmodernejši vevi ker sami delo sprejemamo, ga sami nadziramo, zato vas najboljše postrežemo

Obvestilo

Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Ljubljani

otvori dne 5. januarja 1934 v zgradbi Podpornega društva železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 25 (prej hotel Tratnik), za člane zadrug včlanjenih v Zvezi nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev

ZADRUŽNO PRENOČIŠČE

Na razpolago so udobne sobe z eno, dvema in tremi posteljami. Cene: soba s toplo in hladno tekočo vodo, centralno kurjavo, kopalnico in takso od Din 16.— do 22.— za osebo.

Prenočevati morejo železničarji, učitelji in drugi državni in samoupravni uslužbenci in upokojenci (ter njihovi družinski člani), ki so člani katerekoli zadruga, ki je včlanjena v Zvezi nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev. Državni uslužbenci! Poslužujte se te koristne in potrebne zadrugne ustanove in prenočujte v zadrugnem prenočišču.

Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Ljubljani